

JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Health and Welfare

PM handledare och student – Verksamhetsförlagd utbildning

Kurs

Personcentrerad vård i ett livscykelperspektiv,
15 hp

Termin 3

Röntgensjuksköterskeprogrammet

Justerad senast: 2025-09-03

Innehållsförteckning

Genomförande av VFU	3
Behörighet till olika datasystem	
3	
Veckoplanering under VFU	3
Utformning av VFU	4
Obligatoriska moment i kursen	5
Lärandeplan inför VFU	5
Aktiviteter under VFU	
5	
Reflektionsseminarium	5
<i>Reflektionsseminarium</i>	5
Bedömning under VFU	
5	
Aktiviteter under VFU	6
Aktivitet 1 – Teamsamverkan	
6	
Aktivitet 2 – Träna vårdprocessen och mötet med patienten	
6	
Aktivitet 3 – Läkemedelshantering	
7	

Genomförande av VFU

Detta PM är ett stöd till dig som handledare. VFU genomförs under vecka 44 - 46 i denna kurs och 96 timmar fördelas över de tre veckorna. Arbetstidslagen ska efterföljas vad gäller antalet arbetspass i rad samt arbetad tid och uttag av raster under varje arbetspass. Studenterna har VFU-placeringar inom Region Jönköpings län.

Utformningen av VFU som beskrivs nedan är en struktur på hur Peer learning kan genomföras i den konkreta handledningen. Låt studenterna förbereda sig, läsa på, se, lära och pröva själva. Reflektera regelbundet under dagen med studenterna. Du som handledare ansvarar för att leda och genomföra omvårdnad tillsammans med studentparet. Planera in tider för individuellt samtal och feedback efter 1,5 vecka och avslutande bedömning i slutet av tredje veckan.

Studenterna arbetar tillsammans när de utför omvårdnad. Arbetet som studenterna blir tilldelade fördelas alltid inom studentparet, en genomför och en observerar. Vid nästa arbetsuppgift som studenterna gör byter de roller.

Studenterna utgår ifrån ett personcentrerat förhållningssätt. Lärandet sker stegvis under de 3 VFU veckorna.

Inget får utföras eller ges till patient utan att ansvarig handledare godkänt det.

Behörighet till olika datasystem

Målet är att alla studenter ska ha ett inlogg till de datasystem som används.

Veckoplanering under VFU

Veckoplanering upprättas efter vad studenterna förväntas kunna göra vecka för vecka. Studenten deltar i omvårdnaden av de patienter som ingår i arbetslaget, men de fokuserar på två patienter under VFU perioden. Fokus för innehållet under VFU finns under rubriken "Utformning av VFU".

Under kursens VFU ska studenten omsätta sin teoretiska kunskap till praktisk kunskap. Studenten ska delta i den dagliga omvårdnaden och träna på basala hygienrutiner och sin kliniska blick utifrån omvårdnadsprocessen. Studenten ska dokumentera given omvårdnad och i omvårdnaden av patienten kan de på nära håll se vilken typ av egenvård som kan avhjälpa vissa problemområden.

Studenterna genomför aktiviteter framtagna för kursens lärandemål. Aktiviteter under VFU är framtagna för att anpassa studentens förväntade kunskapsnivå, i det här fallet termin 3. Aktiviteterna är utformade för att överensstämja med vissa av kursens lärandemål och studenten förhåller sig till kursens lärandemål då aktiviteter genomförs. Aktiviteter finns specificerade i detta dokument på sidorna 6 och 7.

Utformning av VFU

Under VFU-perioden koncentrerar sig studenterna på den dagliga omvårdnaden kring patienten.

Studenten ska:

- Träna på säkerställande av identitet, bemötande och kommunikation gentemot patienten och medarbetare på avdelningen/verksamheten. Identitetskontroll vid utförande av åtgärder och behandlingar.
- Vad står i lagtexten kring identifikation?
- Vad står i lagtexten om sekretess? ○ Basala hygienrutiner: arbetsklädsel, handhygien, handskar, skyddskläder – hur klär vi oss som personal. I den dagliga omvårdnaden tränas basala hygienrutiner.
- Bädda sängen, kunna hur sängen fungerar, städning runt personen, hur hanteras rent / smutsigt.
- Basal omvårdnad. Träna på omvårdnadsprocessen:
- genom att under handledning identifiera omvårdnadsbehov genom datainsamling utifrån temaområden som ingår i kursen: Hud, Nutrition, Andning, Cirkulation, Elimination, Sömn/vila, Aktivitet och rörelse och Smärta.
- genom att under handledning genomföra omvårdnadsåtgärder vid de olika temaområden som ingår i kursen.
 - Hud kan innefatta: personens hygien – såsom avtvättning i säng, duschning, assistera vid toalettbesök. Munvård.
 - Nutrition kan innefatta: nutritionsstatus, dela ut mat och assistera vid måltiderna, registrering av vätska och näringsintag.
 - Andning kan innefatta: lägesändring för att optimera andningen, öppna fönster. Samt räkna och registrera andningsfrekvens.
 - Cirkulation kan innefatta: vätskerestriktion samt mäta puls och blodtryck både palpatoriskt och auskultatoriskt.
 - Elimination kan innefatta: hjälp vid toalettbesök eller då patienten behöver hjälp i sängen.
 - Sömn/vila kan innefatta: fråga hur patienten upplever sin sömn, är patienten trött, hur ser patientens sovmiljö ut?
 - Aktivitet och rörelse kan innefatta: hjälpa patient till mobilisering och rehabilitering under vårdtiden.
 - Smärta kan innefatta: hjälpa patienten med olika smärtlindringsmetoder. Vilken egenvård utför patienten.
- Under handledning dokumentera ovanstående omvårdnadsbehov samt utförda omvårdnadsåtgärder i patientens journal.
- Träna på att i varje moment tänka på det etiska förhållningssättet.
- Träna på att utföra kommunikation med patient och anhöriga samt bistå vid överrapportering till annan vårdpersonal med hjälp av kommunikation.
- Under handledning träna på att göra (L)-ABCDE-bedömning utifrån sina kunskaper ifrån tidigare kurser.
- Vårdprevention och riskbedömning i omvårdnadssituationen med hjä ○ Utföra olika standardiserade metoder/bedömningar ex. smärtskattning.
- Ta reda på vad Du är skyldig att dokumentera och hur, var och när det dokumenteras och relatera detta till din kommande yrkesprofession.
- Reflektera över genomförda moment i studentparet och med handledare. Under reflektion använd reflektionsdagbladet.

Obligatoriska moment i kursen

Under kursen utför studenten ett antal obligatoriska moment. Dessa är att upprätta lärandeplan inför VFU, utföra aktiviteter samt aktivt delta i reflektionsseminarium under VFU.

Även upprättande av reflektionsdagblad rekommenderas för att följa utveckling men är inte obligatoriskt. Reflektionsdagbok eller dagbok omfattar studentens individuella reflektioner relaterat till VFU.

Lärandeplan inför VFU

Studenten har med sig en lärandeplan inför VFU till handledaren på VFU-platsen. Denna ska läsas av handledaren för att få kunskap om studentens tidigare erfarenheter, mål, förväntningar och lärandestrategier.

Aktiviteter under VFU

Alla de aktiviteter som är framtagna för kursen är obligatoriska att genomföra under VFU-perioden. Aktiviteterna finns specificerade i detta dokument på sidorna 5 och 6.

Reflektionseminarium

Adjunkt från Röntgensjuksköterskeprogrammet leder dessa seminarier utifrån en seminarieledarhandledning. Studenterna blir kallade till reflektionsseminarium via anslag på Canvas. Studentparet delas inte under detta tillfälle.

Reflektionsseminarium

Studentparet förbereder sig inför reflektionsseminariet genom att tillsammans ha gjort Aktivitet 1 – Teamsamverkan. Vid reflektionsseminariet sker en öppen reflektion där studenterna delar erfarenheter från VFU med varandra. Dessa upplevelser speglas mot lärandemålen nedan.

Lärandemål som bearbetas:

- tillämpa begreppen personcentrerad vård, människa, miljö, hälsa och vårdande i kliniska situationer
- tillämpa kommunikativa färdigheter och ett reflekterande förhållningssätt i mötet med vårdtagare och närstående samt andra professioner

Vid behov kan alternativa lösningar för reflektionsseminarium med handledare och studenter arbetas fram, till exempel via digitala kanaler. Gäller främst för studenter, KA och AKA inom kommunal verksamhet. Detta med hänsyn till tillgänglighet och avstånd.

Reflektionsseminariet är ett obligatoriskt tillfälle. Vid frånvaro erhålls en kompletteringsuppgift som senare redovisas under ett kompletterande seminarium. KA noterar närvaron i Canvas som används på skolan och meddelar kursansvarig som skickar kompletteringsuppgiften.

Bedömning under VFU

Bedömning av studenten under VFU sker med hjälp av AssCE - diskussionsunderlag. Sjutton olika faktorer ska lyftas under VFU-perioden. Det är viktigt med kontinuerlig kommunikation och feedback mellan handledare och student. I första veckan ska studenten under ett individuellt samtal få återkoppling på utförda moment av sin handledare.

Då det föreligger risk för en student att inte nå måluppfyllelse, och därmed underkännas, ska handledare och student så tidigt som möjligt under VFU tillsammans upprätta en individuell pedagogisk handlingsplan för de lärandemål som bedömts som *Otillräcklig måluppfyllelse*.

Studenter från Region Linköping: Kontakt ska tas med AKA och KA vid eventuella problem vid bedömning.

Studenter från Region Jönköping: Kontakt ska tas med kursansvarig vid eventuella problem vid bedömning.

Aktiviteter under VFU

Syftet med aktiviteterna är att strukturera studentens lärande under VFU och att hjälpa studenten att nå kursens lärandemål. Du som student är ansvarig för att aktiviteterna görs under din VFU. Det är obligatoriskt att **genomföra samtliga aktiviteter** under VFU-perioden, du och din parstudent väljer själv i vilken ordning ni gör dem. De kan även göras flera gånger.

För att erhålla kvalitet och säkerheten i omvårdnaden är de sex kärnkompetenserna (QSEN); personcentrerad vård, samverkan i team, evidensbaserad vård, förbättringskunskap för kvalitetsutveckling, säker vård och informatik viktiga för samtliga professioner i vården

Aktivitet 1 – Teamsamverkan

Följ med en patient på en undersökning som görs på röntgen och/eller på avdelningen för klinisk fysiologi. Under besöket reflektera över nedanstående frågeställningar. Skriv ner dina/era reflektioner.

- Hur förbereds patienten inför undersökningen? På avdelningen, på röntgen/klin.fys?
- Hur sker samverkan mellan röntgensjuksköterskor respektive biomedicinska analytiker och sjuksköterskan på avdelningen?
- Vilka övriga professioner var involverade?
- Vilket utrymme får patienten i samband med undersökningen? ○ Vilka etiska övervägande gjordes i situationen?
- Vilka observationer(eftervård) gjordes av patienten efter avslutad undersökning? På röntgen/klinfys. samt på vårdavdelningen.

Reflektera efteråt tillsammans med parstudent och handledare.

Lärandemål som bearbetas:

- tillämpa kommunikativa färdigheter och ett reflekterande förhållningssätt i mötet med vårdtagare och närstående samt andra professioner
- identifiera och bedöma vårdtagares resurser och behov samt föreslå, planera, utföra och utvärdera personcentrerad vård
- tillämpa reflektion som metod för lärande
- reflektera över hur egna värderingar och förhållningssätt påverkar personcentrerad vård

Aktivitet 2 – Träna vårdprocessen och mötet med patienten

Upprätta ett aktuellt status hos en patient gällande *hud, nutrition, andning, cirkulation, aktivitet, elimination* och *smärta*. Samla den information som behövs för att bedöma en patients tillstånd och planera vården utan att först läsa i journalen.

- Hur etablerar Ni en vårdrelation till patienten?
- Hur bemöter Ni patienten? Vilka frågor ska ställas? Var ska samtalet äga rum? ○ Genomför samtalet.
- Behöver Ni inspektera patienten fysiskt, använda bedömningsdokument för att bedöma patientens status/tillstånd? Finns det etiska övervägande som bör göras?
- Bekräfta problem och behov tillsammans med patienten. Identifiera och bedöm vilka problem/behov patienten har. Dokumentera datainsamlingen inom respektive område, nutrition, elimination etc.
- Gör en planering av vården tillsammans med patienten med stöd av Er handledare.
- Vilka mål och åtgärder kan vara aktuella?
- Reflektera över mötet och samtalet med Er parstudent och handledare. ○ Vad gick bra/mindre bra? Kunde något gjorts på annat sätt?

Planera samtalet och eventuella undersökningar till exempel blodtryck, puls, smärtskattning, tillsammans i studentparet innan Ni går in till patienten.

Lärandemål som bearbetas:

- identifiera och bedöma vårdtagares resurser och behov samt föreslå, planera, utföra och utvärdera personcentrerad vård
- tillämpa kommunikativa färdigheter och ett reflekterande förhållningssätt i mötet med vårdtagare och närstående samt andra professioner
- tillämpa hygienprinciper, säkerhetsföreskrifter (bl.a. rätt lyftteknik, ergonomi), lagar och författningar vid personcentrerad vård

Aktivitet 3 – Läkemedelshantering

Observera hur din handledare (sjuksköterskan) gör avseende iordningställande, utdelande och administrering av läkemedel under ett arbetspass.

- Finns det rutiner för detta på avdelningen? ○ Var finns dessa dokumenterade? ○ Ser du några risker i hantering av läkemedel?
- Vilka författningar styr läkemedelshantering? Ta del av de riktlinjer som nämner iordningställande, överlämnande och administrering av läkemedel.

Reflektera med din parstudent och handledare över vad god och säker vård gällande läkemedelshantering innebär

Lärandemål som bearbetas:

- tillämpa hygienprinciper, säkerhetsföreskrifter (bl.a. rätt lyftteknik, ergonomi), lagar och författningar vid personcentrerad vård
- under handledning hantera läkemedel enligt gällande författningar
- utföra läkemedelsberäkning